

Grupphästhållning - något för din häst och dig?

AgrD Karin Morgan, docent SLU
Chef FoU

Dags att väcka den björn som sover!

Arbetsmiljö

Företagande

Kunden

Tätortsnära
hästhållning

Samhällets
krav

Hästens
biologi

Positiva effekter

- Rörelse – stressnivån sjunker
- Unghästar är lättare att hantera vid inridning
- Unga hästar i grupp utvecklar färre stereotypier
- Arbetsmiljön – tunga moment avlastas
(Studie har visat att 55-75% av ridlärare har arbetsrelaterade förslitningsskador).

Skaderisk?

- Stabil grupp – minskad skaderisk
- Tillgänglig yta – 100 m² – 150m²
 - 300 m² gav noll aggressionsnivå
- Ute varje dag – minskad skaderisk
- Ute före ridning – lugnare hästar

Gruppsammansättning – avgörande!

- 2-60 med subgrupper i medel 8-9 hästar
- Bestämd rangordning – lägre aggressionsnivå
- Låg rang går undan
- Omgruppering – vänjer sig inte.
- Tar ca en vecka att komma in i flocken.

Kräver management!

Häst & Hästhållning Arbetsmiljö

Hållbar och Rationell hästhållning (År 2012)

- Aktiv grupphästhållning av skolhästar (klart 2014)
- Utfodringsteknik
- IT-baserad uppföljning av hästhållning
- Unghästprojekt på Löten (Strömsholm)
- Rengöringsteknik för utemiljöer (Flyinge)

Erfarenhet grupphållning på Löten

Resurs per dag	Grupphållning Löten	Box i Norra stallet
Grovfoder	17 kg ts	10 kg ts
Strö	5-6 kg halm	3,6 kg kutterspån
Gödselproduktion	35-40 l	80 l
Arbetstid	3 min	40 min
Kostnad	55 kr	165 kr

HIT Active Stable

*Karin Morgan
Hästföretagarforum 24 mars 2016*

Strömsholms aktiva grupphästhållning

Total utomhusyta ca 3 600 m², stenbelagd ca 1 200 m²

Stora ligghallen 280 m²

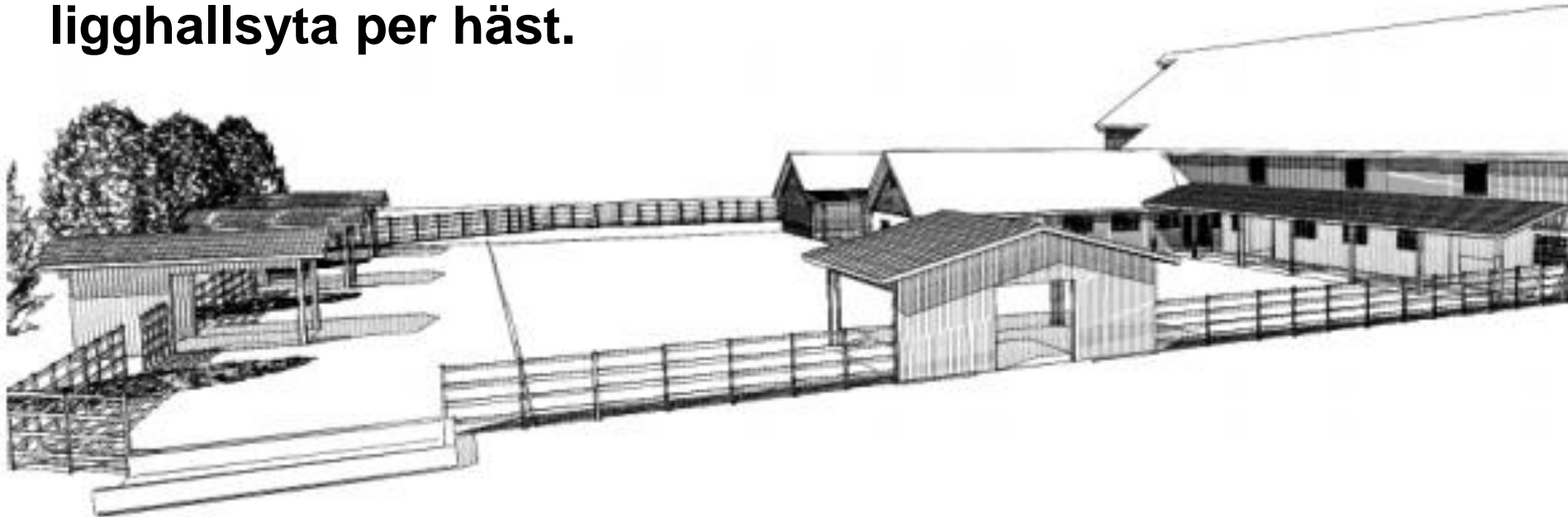
Lilla ligghallen 100 m²

Vagnslidret djupströbädd 70 m²

Vagnslidret madrasser 100 m²

Invänjningsboxen 55 m²

24 hästar, tot 150 m² utomhusyta per häst och 23 m² ligghallsyta per häst.

- Hur lång tid tar invänjning i stationer?

- Varje häst
 - Leds/går in i foderspiltan
 - Lär sig hitta hösilage
 - Accepterar att dörrarna stängs
 - Lär sig öppna utgångsgrinden
- Ska kunna alla moment innan släpps lösa

Resultat: träningstillfällen

	Total antal (p=0.01)	Tillfällen/dag (p=0.036)
Unga 4-6 år	11.8 ± 2.1	5.9 ±1.0
Äldre 8-17 år	23.5 ±11.5	4.7 ±1.5

Karin Morgan

Hästföretagarforum 24 mars 2016

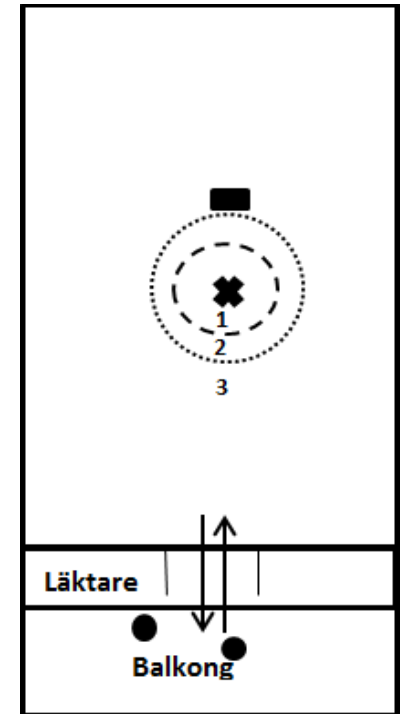
Kan själv = 90% foderintag

	Antal dagar i genomsnitt
Unga 4-6 år	7.3 ± 7.3
Äldre 8-17 år	7.8 ± 2.8

Antal dagar Individ: 12 tim – 60 d	Andel av hästarna som lärt sig
4 dagar	50%
8 dagar	70%
16 dagar	95%

- Blir grupphållna hästar slöare?

- 14 + 14 SWB-valacker (8-19 år)
- Före AG – 8 v invänjning – post-trial
- Novel Object Test
- Puls och beteende
 - Äter hösilage,
 - Står still,
 - skrittar,
 - “trav & galopp”,
 - Huvudets position (högt/lågt).

RESULTAT – NEJ!

- Skillnad i puls före – efter alla hästar
Så det ”vande sig vid testet”
- Inga övriga skillnader

Preliminära resultat hästbesiktningar

(valacker juni 2014 – juni 2015)

Bättre

- Veterinär status
(AG 8,9 ↔ Box 8,4)

Lika

- Funktion arbete
(båda 7,25)
- Muskulatur
(Båda 7,6)
- Hull (AG 5,9 ↔ Box 5,7)

Lägre – att utveckla

- Skick skötsel
(AG 6,9 ↔ Box 7,3)
- Skick inhysning
(AG 7 ↔ Box 7,8)
- Hovstatus
(AG 7,1 ↔ Box 7,4)

Erfarenheter så här långt...

- Hästarna trivs
- Gruppen viktig! - Alla hästar passar inte (för ranghöga stör upp oro). **Komplement behövs.**
- Hästarna blir inte mindre reaktiva och arbete lika
- Automater: Högre puls och stress om ej foder
- Sliter skor fortare
- Boxvandrare bättre
- Rörelse motsvarar ca 40 min
- Ättid varierar inom en häst
tex 15 – 25 min/kg ts

Nya utmaningar Ligghallen – Vila och väderskydd

Det föreskrivet ytbehov 7.2 - 8.8 m² per häst

– Andra studier 16 m² och 23-27 m² per häst .

– Begränsad yta ger lågrankad kortare liggtid

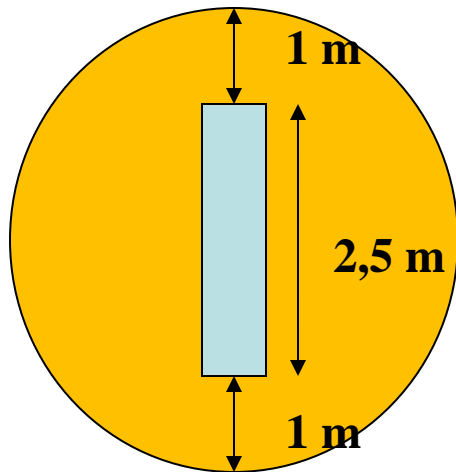
– Använder ligghallen 5-50% i medel 20%

– Yta och underlag påverkar liggställning

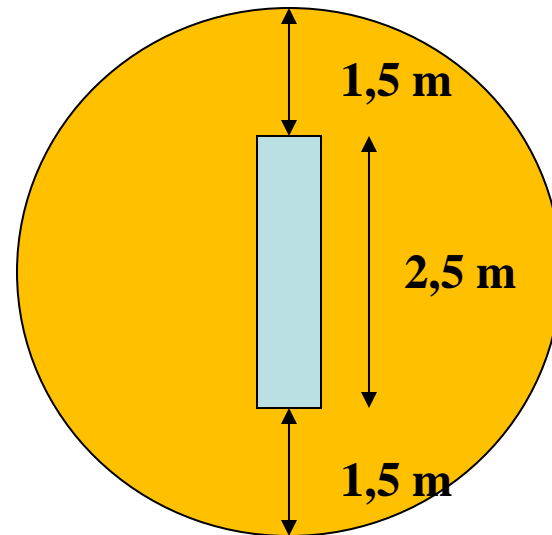
(Kutterspån ↔ gummimatta 123 ↔ 43 min/d även färre & kortare).

Ytbehov 16-24 m²? En eller flera hallar?

1 m distans ger 16 m²

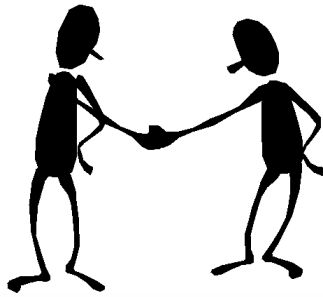
1,5 m distans ger 24 m²

Vad har det kostat att bygga?

- Markberedning: 200 + 220 kr/m²
- Byggnader: 2500 – 3500 kr/m² (K-märkt +800 kr/m²)
- Foderteknik: 25000 – 35000 kr/häst
- Övrigt: 4 - 5%
- Totalt: W 80 – F 140 – RS 195 tkr/häst

Frågor?

